

21.12.2017

EOAK/5223/2016

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Mikko Sarja

KÄÄNNÖKSEN SAAMINEN ULKOMAALAISLAIN MUKAISESTA PÄÄTÖKSESTÄ

1 KANTELU

Kantelija pyysi tutkimaan poliisilaitoksen menettelyä asiassa, joka koskee käännöksen saamista EU-oleskeluoikeuden rekisteröinnin peruuttamista koskevasta päätöksestä. Kantelija kertoi saaneensa päätöksen suomen kielellä eikä päätökseen ollut liitetty ranskankielistä käännöstä. Kertomansa mukaan kantelija oli kirjeitse pyytänyt käännöstä mutta kirjeeseen ei ollut vastattu.

2 SELVITYS

- - -

2.1 Poliisilaitoksen selvitykset

Lupapäällikkö A on selvityksessään kertonut tehneensä 15.7.2015 päätöksen kantelijan EU-oleskeluoikeuden rekisteröinnin peruuttamista koskevassa asiassa ja siirtäneensä päätöksen tiedoksi annettavaksi poliisilaitoksen pääpoliisiaseman ulkomaalaisluparyhmälle.

Ulkomaalaislain 203 §:n soveltamiseen perustuva käytäntö poliisilaitoksella ulkomaalaislupien ja EU-rekisteröintien peruutuspäätöksiä koskien on, että päätökset annetaan tiedoksi poliisiasemalla asiakkaan ymmärtämällä kielellä, tarvittaessa tulkin välityksellä.

- - -

Lupapäällikkö B on selvityksessään todennut, että kantelija oli saanut poliisilaitoksen päätöksen tiedoksi postitse saantitodistuksen mukaan 28.4.2016. Kantelijan 29.4.2016 päivätty kirje oli tuotu saantitodistuksessa olevan merkinnän mukaan 9.5.2016 ulkomaalaislupayksikön lupaesimiehelle. B oli keskustellut asiasta lupaesimiehen kanssa ja he olivat sopineet, että asiakkaalle annetaan päätös tiedoksi poliisilaitoksella ranskan kielellä. He sopivat myös, että tilaisuuteen varataan ranskan kielen tulkki.

Määräaikainen lupasihteeri oli asiakirjamerkintöjen mukaan ollut yhteydessä tulkkiin. Tulkausta oli tulkin aikataulujen mukaan alustavasti suunniteltu ajalle 16.5.–20.5.2016. Lupasihteeri oli ollut sähköpostitse yhteydessä kantelijaan 13.5.2016 ja tarjonnut hänelle asiointiaikaa poliisilaitoksella yllä mainituksi ajankohdaksi. Ulkomaalaisluparyhmän tietojen mukaan kantelija ei ollut vastannut tähän sähköpostiin tai ainakaan tällaista sähköpostitulostetta ei ole hänen asiakirjojensa mukana. Päätöksen tiedoksiointi suullisesti oli jäänyt odottamaan asiakkaan ilmoitusta sopivasta ajankohdasta.

Ulkomaalaislain 203 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava tulkitsemisesta tai kääntämisestä, jos ulkomaalainen ei osaa kielilain mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä mm. asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Saman pykälän 5 momentin mukaan asianosaisella on oikeus saada häntä koskevasta päätöksestä tieto äidinkielellään tai kielellä, jota hänen perustellusti voidaan olettaa ymmärtävän. Tieto päätöksestä annetaan tulkitsemalla tai kääntämällä.

Poliisilaitoksen ulkomaalaisluparyhmästä on oltu yhteydessä uudelleen kantelijaan puhelimitse 13.12.2016 asian selvittämiseksi. Samalla oli tiedusteltu hänen halukkuuttaan saada päätös tiedoksi ranskan kielellä. Kantelija oli ilmoittanut, että hänellä oli suomenkielinen päätös eikä hän halunnut päätöstä tulkittavaksi ranskan kielellä.

2.2

Poliisilaitoksen lausunto

Poliisilaitos on todennut selvityksissä tuodun esiin, että poliisilaitos huolehtii ulkomaalaisasioissa ulkomaalaislain 203 §:n edellyttämällä tavalla tulkitsemisesta ja kääntämisestä, jos ulkomaalainen ei osaa kielilain mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä muun muassa asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Tässä tapauksessa EU-rekisteröinnin peruuttaminen on käynnistynyt viranomaisen aloitteesta.

Ulkomaalaislain 203 §:n 5 momentin mukaan asianosaisella on oikeus saada häntä koskevasta päätöksestä tieto äidinkielellään tai kielellä, jota hänen perustellusti voidaan olettaa ymmärtävän. Tieto päätöksestä annetaan tulkitsemalla tai kääntämällä. Kääntäminen tai tulkitseminen on velvoite, jonka ulkopuolelle jää 4 momentin mukaan vain aineisto, joka ei vaikuta asian käsittelyyn. Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan tässä tapauksessa poliisilla on velvollisuus kääntää tai tulkita kantelijaa koskeva päätös hänen ymmärtämällään kielellä, koska hän ei osaa suomen tai ruotsin kieltä.

Kantelijalle pyrittiin hänen pyyntönsä jälkeen järjestämään tulkitseminen ja siitä tiedotettiin hänelle sähköpostitse. Kantelija itse ilmoitti, että hän ei ole saanut lainkaan vastausta pyyntöönsä. Poliisilaitoksen lausunnon liitteenä on sähköpostiviesti, joka lähetettiin kantelijan sähköpostiosoitteeseen. Osoite on sama, josta kantelija lähetti kanteluviestin oikeusasiamiehen kansliaan. Selvitysten perusteella ei ole varmistunut, onko kantelija vastannut saamaansa sähköpostiviestiin. Epäselvää on myös se, onko poliisin sähköpostiviesti ylipäätään tavoittanut kantelijaa. Kantelijaan oltiin puhelimitse yhteydessä seitsemän kuukautta sähköpostiviestin lähettämisen jälkeen. Voidaan aiheellisesti esittää kysymys, olisiko kantelijaan tullut olla yhteydessä pian sähköpostiviestin lähettämisen jälkeen sen perille menon varmistamiseksi. Suunniteltu tulkkausaika oli pian viestin lähettämisen jälkeen, eikä kantelija vastannut viestiin. Asiakirjojen perusteella kantelija asui jo tuolloin Suomessa.

Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan esimerkiksi kielen perusteella. Perustuslain 21 §:n nojalla jokaisella on oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Tässä tapauksessa on kyse valituskelpoisesta päätöksestä, jolloin päätöksen sisällön ja valitusosoituksen ymmärtäminen on tärkeää, jotta voidaan käyttää tehokkaasti laissa säädettyjä oikeussuojakeinoja. Ulkomaalaislain 190 §:n mukaan EU-rekisteröinnin peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen, kuten kantelija kertoi tehneensäkin. Poliisin tekemän päätöksen 30 päivän valitusaika käynnistyy päätöksen tiedoksisaannista.

Asiakkaan oikeusturvan kannalta tarkoituksenmukaisin menettely olisi antaa päätös suoraan tiedoksi käännettynä tai tulkin avustuksella. Silloin päätöksen kohteena olevalla olisi tarvittaessa maksimaalinen aika harkita valituksen tekemistä ja valmistella sitä. Tässä tapauksessa kääntämisen tai tulkitsemisen edellyttämiin toimiin ryhdyttiin vasta, kun kantelija oli sitä pyytänyt. Kun kantelija ei ollut vastannut sähköpostiviestiin, oli jääty odottamaan hänen yhteydenottoaan, kunnes valitusaika oli ylittynyt jo kuukausilla.

Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan päätöksen kohteen oikeusturva tällaisessa tapauksessa edellyttää, että poliisi varmistaa päätöksensä kohteen äidinkielen ja kielitaidon ennen päätöksen tiedoksiantoa ja huomioi tämän tarvittaessa käännöksellä tai tulkkauksella jo tiedoksiantovaiheessa.

3 RATKAISU

3.1

Oikeudellisen arvioinnin lähtökohdat

Perustuslain 21 §:n 1 momentin nojalla jokaisella on oikeus saada asiansa viranomaisessa käsitellyksi asianmukaisesti. Saman lain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Ulkomaalaislain 4 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä noudatetaan hallintolakia, jollei laissa erikseen toisin säädetä, ja 5 momentin mukaan sähköiseen asiointiin sovelletaan sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annettua lakia.

Ulkomaalaislain 10 §:n 1 momentin mukaan tämän lain mukaisen hallinto- ja muutoksenhakuasian käsittelyssä on oikeus käyttää tulkkia. Viranomaisen on huolehdittava tulkitsemisesta 203 §:n mukaisesti. Ulkomaalainen voi hallintoasiassa tai muutoksenhakuasiassa käyttää tulkkia tai kääntäjää tämän lisäksi omalla kustannuksellaan.

Ulkomaalaislain 203 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella viranomaisen on huolehdittava tulkitsemisesta tai kääntämisestä asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, jos ulkomaalainen ei osaa kielilain mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi.

Lainkohdan perusteluiden mukaan käytännössä nämä päätökset koskevat erilaisten lupien peruuttamista ja raukeamista (HE 28/2003 vp, s. 240).

Samoin 203 §:n 5 momentin mukaan asianosaisella on oikeus saada häntä koskevasta päätöksestä tieto äidinkielellään tai kielellä, jota hänen perustellusti voidaan olettaa ymmärtävän. Tieto päätöksestä annetaan tulkitsemalla tai kääntämällä.

Säännöksen perusteluiden mukaan tulkitsemisvelvoite on laajennettu vaihtoehtoisesti koskemaan viranomaisen kääntämisvelvoitetta, ja valinta velvoitteen toteuttamistavan osalta jää kokonaisuudessaan viranomaisen harkintaan. Harkinnassa tulee kuitenkin ottaa huomioon ennen kaikkea se, miten asian käsittelyssä turvataan perustuslain 21 §:n mukaisesti asianmukainen käsittely. Lähtökohtana ei siten hallituksen esityksen mukaan ole ollut ehdoton kääntämisvelvoite tai velvoite käyttää tulkkia (HE 28/2003 vp, s. 239). Tiedoksiantoa Suomessa koskevan ulkomaalaislain 205 §:n 1 momentin, joka koskee tavallista tiedoksiantoa kirjeellä, jos kysymyksessä on hakijalle myönteinen päätös, perusteluissa viitataan myös lain

203 §:ään ja todetaan lisäksi, että ehdotus ei tarkoita sitä, että myönteinen päätös, joka voidaan lähettää tavallisella kirjeellä, olisi kokonaisuudessaan käännettävä vastaanottajalle. Myönteisen päätöksen mukaan voisi esimerkiksi laittaa hakijan ymmärtämällä kielellä lyhyen paperin, jossa kerrottaisiin päätöksen keskeiset kohdat, kuten myönnetty lupa ja sen pituus (HE 28/2003 vp, s. 243).

Perustuslakivaliokunta totesi ulkomaalaislakia koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa, että 203 §:ssä olisi asianmukaista mainita päätöksen kääntäminen ennen sen tulkitsemista ja näin osoittaa kääntämisen olevan ensisijainen, myös perustuslain 21 §:n kannalta tyydyttävämpi tapa hoitaa asia (PeVL 4/2004 vp).

Pykälän voimassa oleva sanamuoto on kuitenkin edelleenkin ”tulkitseminen ja kääntäminen”.

Ulkomaalaislain 204 §:n 3 momentin mukaan viranomaisten ja tuomioistuinten päätösten ja muiden asiakirjojen sähköiseen tiedoksiintoon sovelletaan sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaan tätä lakia sovelletaan muun muassa hallintoasian sähköiseen vireillepanoon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiintoon, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Lain 18 §:n 1 momentin mukaan asiakirja, joka lain mukaan toimitetaan postitse saantitodistusta vastaan tai muuten todisteellisesti, voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä, ei kuitenkaan telekopiona tai vastaavalla tavalla. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava, että asiakirja on asianosaisen tai tämän edustajan noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Samoin lain 19 §:n 1 momentin mukaan muu kuin 18 §:ssä tarkoitettu asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan, ja 2 momentin mukaan asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Säännöksen perusteluiden mukaan tällaisia muita asiakirjoja ovat esimerkiksi erilaisiin välitoimiin liittyvät asiakirjat ja kutsut hallintotuomioistuimen suullisiin käsittelyihin, mutta myös sellaiset päätökset, jotka voidaan antaa tiedoksi tavallisella tiedoksiannolla. Edelleen perusteluissa todetaan, että säännöksen ilmaisulla ”hänen suostumuksellaan” ei ole tarkoitettu muuttava aiemman säännöksen, jossa käytettiin ilmaisua ”asianomaisen ilmoittamalla tavalla”, merkitystä eikä esimerkiksi prosessiosoitetta koskevaa käytäntöä. Aiemmin käytetty ilmaisu ”ilmoittamalla tavalla” sisältää asianosaisen suostumuksen tiedoksiannottavan käyttöönsä. Toisaalta nykyinen sanamuoto sisältää sähköisen yhteystiedon ilmoittamisen. Näin ollen esimerkiksi prosessiosoitteen ilmoittaminen oikeudenkäynnissä ilmaisisi suostumuksen (HE 111/2010 vp, s. 6).

Kielilain 22 §:n mukaan Suomen viranomaisen ulkomaille tai ulkomaalaiselle annettava taikka maan ulkopuolella käytettäväksi aiottu toimituskirja tai muu asiakirja voidaan antaa muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, jollei erikseen toisin säädetä.

Säännöksen perusteluiden mukaan tätä mahdollisuutta viranomainen voi käyttää harkintansa ja mahdolluuksiensa mukaan (HE 92/2002 vp, s. 86).

Hallintolain 26 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla viranomaisen on järjestettävä tulkitseminen ja kääntäminen asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, jos romani- tai viittomakieltä taikka muuta kieltä käyttävä ei osaa viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä. Saman pykälän 2 momentin mukaan asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota asianosaisen voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän.

Pykälän perusteluiden mukaan viranomaisen käännös voi olla myös lyhennelmä asiakirjan sisällöstä. Asiakirja on kuitenkin aina tulkittava tai käännettävä niin laajasti, että asianosaiselle käy ilmi sen keskeinen sisältö ja ne tiedot, joilla saattaa olla tai on ollut merkitystä asian ratkaisemiselle (HE 72/2002 vp, s. 77). Edelleen säännöksen perusteluissa todetaan, että jos asianosaisen voidaan todeta suoriutuvan asiansa hoitamisesta viranomaisessa käytettävällä kielellä, viranomaisen ei tarvitse ryhtyä toimenpiteisiin tulkitsemis- tai kääntämisvelvoitteista huolehtimiseksi. Tulkitseminen ja kääntäminen eivät myöskään edellytä niiden suorittamista asianosaisen äidinkielelle. Vielä todetaan, että tulkitseminen tulee kyseeseen käsiteltäessä asiaa suullisesti. Hallintoasian käsittely on pääsääntöisesti kirjallista, minkä vuoksi kyseeseen tulee useimmiten kirjallisen käännöksen laatiminen. Viranomaisen on harkittava käännöksen tarve ja sen laajuus kussakin tapauksessa erikseen (HE 72/2002 vp, s. 78).

3.2

Arviointi

3.2.1

Onko kääntäminen ensisijainen keino tulkitsemiseen nähden?

Kantelija katsoi olevansa oikeutettu saamaan häntä koskevasta päätöksestä käännöksen, kun taas poliisilaitos oli pyrkinyt järjestämään tulkkauksen.

Kyseessä on nyt ollut ulkomaalaislain 203 §:n 1 momentin 3 kohdan tarkoittama asia, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta ja jossa asianosaisella on 5 momentin mukainen oikeus saada häntä koskevasta päätöksestä tieto äidinkielellään tai kielellä, jota hänen perustellusti voidaan olettaa ymmärtävän, ja jossa tieto päätöksestä annetaan tulkitsemalla tai kääntämällä.

Ulkomaalaislaissa on siten turvattu asianosaisen oikeus tietoon häntä koskevasta päätöksestä tulkitsemisen tai kääntämisen avulla. Laissa ei kuitenkaan ole säädöstasolla otettu kantaa siihen, kumpi tavoista on ensisijainen, vaan hallituksen esityksen mukaan valinta veloitteen toteuttamistavan osalta jää kokonaisuudessaan viranomaisen harkintaan, jossa tulee kuitenkin ottaa huomioon ennen kaikkea se, miten asian käsittelyssä turvataan perustuslain 21 §:n mukainen asian asianmukainen käsittely. Lähtökohtana lakia valmisteltaessa ei ole ollut ehdoton kääntämisvelvoite tai velvoite käyttää tulkkia.

Perustuslakivaliokunta sen sijaan on pitänyt tulkitsemiseen nähden päätöksen kääntämistä ensisijaisena ja perustuslain 21 §:n kannalta tulkitsemistä tyydyttävämpänä tapana hoitaa asia. Lisäksi totean, että hallintolain tulkitsemista ja kääntämistä koskevan 26 §:n perusteluissa on niin ikään pidetty kääntämistä lähtökohtana kirjallisessa hallintomenettelyssä. Toisaalta perustuslakivaliokunnan kanta ulkomaalaislakiesityksestä ei johtanut pykälätekstin muuttamiseen, eikä hallintolaissakaan ole otettu asiaan ehdotonta kantaa.

Siten se, käytetäänkö ulkomaalaislain mukaisen päätöksen kyseessä ollen tulkitsemista vai kääntämistä, jää lähtökohtaisesti viranomaisen harkintaan. Tätä harkintaa kuitenkin rajoittaa perustuslain 22 §:stä johtuva yleinen velvoite valita sellainen toimintatapa, joka parhaiten edistää perusoikeuksien, kuten perustuslain 21 §:ssä säädetyn oikeusturvan, toteutumista.

Ennen muuta kyseeseen tulee siitä huolehtiminen, ettei muutoksenhakuoikeus vesity kieleen liittyvistä syistä. Nämä näkökohdat puoltavat päätöksen kääntämistä.

Edellä todetun perusteella minulla ei kuitenkaan ole riittäviä oikeudellisia perusteita pitää lainvastaisena poliisilaitoksen menettelyä, jossa kantelijalle oli pyritty järjestämään päätöksen tulkitseminen, koska kantelijan haluamaa kääntämistä ei ole ulkomaalaislaissa eikä hallintolaissa säädetty ainoaksi eikä edes ensisijaiseksi tavaksi hoitaa asianosaisen tiedonsaantioikeus häntä koskevasta päätöksestä.

3.2.2

Tuleeko käännös antaa ja tulkitseminen järjestää oma-aloitteisesti vai asianosaisen pyynnöstä?

Asiassa on vielä arvioitava, edellyttääkö käännöksen antaminen tai tulkitsemisen järjestäminen asianosaisen nimenomaista pyyntöä, jollainen nyt oli sinänsä esitetty, vai onko viranomaisen huolehdittava asiasta oma-aloitteisesti.

Sen paremmin ulkomaalaislain erityissäännökset kuin hallintolain yleissäännökset tulkitsemisesta ja kääntämisestä tai näiden perustelut eivät ota kantaa siihen, onko viranomaisen tulkittava tai käännettävä päätöksensä oma-aloitteisesti jo tiedoksiantovaiheessa vai vasta asianosaisen sitä pyydettyä. Viimeksi mainittuun liittyen kantaa ei oteta siihenkään, missä ajassa käännös on annettava tai tulkitseminen järjestettävä, jos sitä pyydetään päätöksen tiedoksiannon jälkeen. Sääntely ottaa käsitykseni mukaan ensisijaisesti kantaa vain tulkitsemiseen ja kääntämiseen liittyvään järjestämisvastuuseen eli siihen, kenen on huolehdittava tulkitsemisesta tai kääntämisestä ja sen kustannuksista.

Edellä todettu sääntely poikkeaa siten tältä osin kielilaista, jonka tulkitsemista koskeva 18 § ja kääntämistä koskeva 20 § sinänsä niin ikään velvoittavat viranomaisen järjestämään tulkkauksen ja kääntämisen, mutta käännös on nimenomaisesti annettava vasta asianosaisen pyynnöstä. Kielilaissakaan ei ole erikseen säädetty siitä, missä ajassa käännös tulee antaa. Säännöksen perusteluissa on kuitenkin korostettu sitä, että käännös tulee antaa mahdollisimman pian ja joka tapauksessa sellaisessa ajassa, ettei asianosaisen oikeusturva vaarannut. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, ettei asianosaisen lainmukainen valitusoikeus vaarannu siitä syystä, että päätös on käännettävä (HE 92/2002 vp, s. 83). Koska kielilaki koskee vain suomen ja ruotsin kieltä, tämä sääntely ei nyt suoraan tule sovellettavaksi.

Ulkomaalaislain mukainen päätöksen tulkitseminen ja kääntäminen on käsitykseni mukaan paitsi mahdollista myös perusteltua tulkita oma-aloitteiseksi, asianosaisen pyynnöstä riippumattomaksi velvollisuudeksi, kun taas tästä poikkeaminen edellyttäisi mielestäni nimenomaista säännöstä, kuten kielilaissa on omaksuttu. Asianosaisen äidinkieli tai kieli, jota hänen perustellusti voidaan olettaa ymmärtävän, on selvitettävissä hallintoasiaa käsiteltäessä. Viranomaisen oma-aloitteisuus tulkitsemisen ja kääntämisen järjestämisessä korostuu erityisesti kielteisten päätösten kyseessä ollen, koska tällöin asianosaisella on muutoksenhakuintressi.

Edellä todetun johdosta pidän asianosaisen perustuslain 21 §:ssä turvatun oikeusturvan näkökulmasta perusteltuna poliisilaitoksen lausunnossa esitettyä näkemystä, jonka mukaan päätös on aiheellista antaa suoraan tiedoksi käännettynä tai tulkin avustuksella ja poliisin on varmistettava päätöksensä kohteen äidinkieli ja kielitaito ennen päätöksen tiedoksiantoa ja huomioitava tämä tarvittaessa käännöksellä tai tulkitsemisellä jo tiedoksiantovaiheessa.

3.2.3

Oliko menettely tulkkauksen järjestämisessä asianmukainen?

Asiassa on vielä arvioitava poliisilaitoksen menettelyä tulkkauksen järjestämisessä.

Kantelija oli lähettänyt poliisilaitokselle 29.4.2016 päivätyn kirjeen, jossa hän oli pyytänyt päätöksen käännöstä ranskan kielelle. Kirjeessään kantelija oli ilmoittanut postiosoitteensa, ei sen sijaan sähköpostiosoitettaan. Tähän kirjeeseen oli vastattu sähköpostitse 13.5.2016 tarkoituksena sopia päätöksen tulkkauksesta. Kantelija ei kuitenkaan ollut reagoinut tähän viestiin.

Poliisilaitoksen kantelijalle lähettämää viestiä voidaan mielestäni pitää sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:n mukaisena asiakirjana, jonka tiedoksianto sähköisenä viestinä edellyttää asianosaisen suostumusta eli sähköisen yhteystiedon ilmoittamista. Tällaista suostumusta ei kantelijan kirjeestä nähdäkseni ollut ilmennyt. Toisaalta käytettävissäni olleesta aineistosta ei ilmene eikä tiedossani muutenkaan ole, onko tällainen suostumus mahdollisesti sisältynyt johonkin muuhun tämän asian asiakirjaan. Sinänsä poliisilaitoksen päätöksestä ilmenee, että kantelijan kuuleminen asiaa käsiteltäessä oli toteutettu sähköpostitse, kun poliisilaitos oli pyytänyt ja kantelija oli toimittanut tietoja sähköpostitse.

Näissä olosuhteissa katson voivani yhtyä poliisilaitoksen lausuntoon, jonka mukaan kantelijaan olisi tullut olla yhteydessä jo aiemmin pian tulkkauksesta sopimista koskeneen sähköpostiviestin lähettämisen jälkeen sen perille menon varmistamiseksi, koska suunniteltu tulkkausaika oli ollut verraten pian viestin lähettämisen jälkeen, kantelija ei ollut vastannut viestiin ja asiakirjojen perusteella kantelija oli tuolloin jo asunut Suomessa.

Edellä todetun johdosta katson, että poliisilaitoksen omaksuma menettely ei ole toteuttanut kantelijan perustuslain 21 §:ssä perusoikeutena suojattua oikeusturvaa.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2.3 esittämäni käsityksen poliisilaitoksen menettelystä sen tietoon ja kiinnitän samalla sen huomiota kohdassa 3.2.1 ja 3.2.2 esittämiini näkökohtiin.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni poliisilaitokselle.